

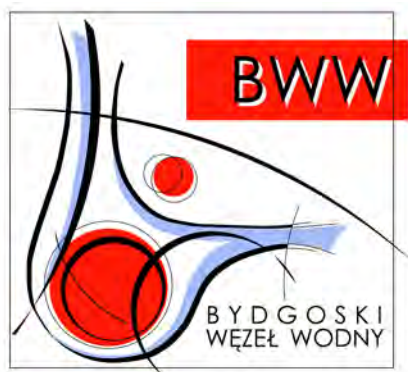
BYDGOSKI WĘZEL WODNY

BYDGOSZCZ
zaprasza nad Brdę

ZAPRASZAMY DO BYDGOSZCZY

Bydgoszcz od najdawniejszych czasów była silnie związana z wodą. Już w średniowieczu Brda stanowiła czynnik determinujący rozwój miasta. W XVIII wieku, po wybudowaniu Kanału Bydgoskiego, powstało połączenie, znane dziś jako Bydgoski Węzeł Wodny. Węzeł tworzą rzeki i kanały w najbliższym sąsiedztwie Bydgoszczy. Tworzą go także urządzenia hydrotechniczne i zabudowa nadwodna Bydgoszczy. Bydgoski Węzeł Wodny pełni rolę skrzyżowania międzynarodowych dróg wodnych E70 i E40. Pierwsza wiedzie z zachodu na wschód, łącząc dorzecza Odry i Wisły. Druga prowadzi z północy na południe, od Morza Bałtyckiego do Morza Czarnego.

Logo Bydgoskiego Węzła Wodnego

*Przystanek Tramwaju
Wodnego - Rybi Rynek*

TROCHĘ HISTORII

Kiedy w 1772 roku król Prus Fryderyk II Hohenzollern przejął ziemie Pomorza Gdańskiego wraz z okolicami Bydgoszczy, istniał już zarys planu zagospodarowania tych terenów, w tym również projekt stworzenia połączenia między Odrą i Wisłą, dzięki czemu transportowane towary mogłyby omijać Gdańsk. Projekt, prawdopodobnie oparty na wcześniejszych polskich planach, został urzeczywistniony w latach 1773-1774. W półtora roku powstał kanał wraz z drewnianymi śluzami. Pod koniec XVIII wieku powstały pierwsze w tej części Europy śluzy z cegły palonej, które do dzisiejszego dnia możemy podziwiać na starym Kanale Bydgoskim. Ten ówczesny cud techniki stawał się coraz ważniejszym elementem gospodarki Bydgoszczy, która w przeciągu kilkunastu lat stała się jednym z najważniejszych miast regionu.

tekst

xxxxxyyyzzzz

tekst

xxxxxyyyzzzz

W latach 1811-1815, dzięki budowie jazu oraz grobli na Brdzie, warunki żeglugi na Kanale Bydgoskim znacznie się polepszyły. W połowie XIX wieku przeprowadzono kolejne prace modernizacyjne. Pogłębiono i poszerzono najdłuższy i zarazem szczytowy punkt, między śluzą Józefinka i Osowa Góra. W latach 1877-1879 skanalizowano Brdę, uruchomiono port drzewny w Brdyujściu. Również w tym czasie do użytku oddana została śluza Brdyujście oraz nieistniejący już dziś stopień Kapuściska, który stanowiły śluza Kapuściska wraz z Jazem Iglicowym. Kolejną bardzo ważną inwestycją było przebudowanie śluzy Miejskiej w latach 1882-1884, kiedy to powstała unikatowa w skali całego świata śluza workowa o niespotykanym kształcie trapezu. Pod koniec XIX wieku przeprowadzono również prace przy kanalizacji dolnej Noteci. W rezultacie wszystkich modernizacji oraz pojawieniu się na Bydgoskim Węźle Wodnym statków napędzanych parą, Bydgoszcz wchodziła w XX wiek jako silny ośrodek handlowy w szczególności związany z żeglugą.

tekst
xxxxxyyyzzzzz

W ostatnich latach przed I wojną światową rozpoczęła się budowa odnogi kanału, wzdłuż obecnej ulicy Bronikowskiego. Nowa nitka uruchomiona została w 1915 roku i połączyła Kanał Bydgoski z Brdą poprzez śluzy „Okole” i „Czyżkówko”. Inwestycja ta, uwzględniająca najnowsze rozwiązania hydrotechniki, dzięki wybudowaniu nowoczesnych śluz, stwarzała możliwości pływania po kanale największym ówczesnym barkom. Po II wojnie światowej znaczenie Kanału Bydgoskiego jako arterii wodnej wzrosło, z czasem jednak możliwości transportowe znacznie się zmniejszyły. Obecnie jest on zakwalifikowany jako droga wodna II klasy i stanowi nieoceniony relikw historyi miasta. W 2005 roku Kanał Bydgoski został wpisany na listę zabytków województwa, a w przyszłości ma szansę znaleźć się na Liście Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Przyrodniczego UNESCO.

REWITALIZACJA TERENÓW NADRZECZNYCH

Bydgoski Węzeł Wodny odzyskuje blask. Dzięki środkom unijnym realizowane są projekty, które mają na celu rewitalizację terenów nadrzecznych. Oprócz projektu rewitalizacji Bydgoskiego Węzła Wodnego, jednym z największych do tej pory był program „Rewitalizacji zasobów kulturowych i przyrodniczych Wyspy Młyńskiej i jej najbliższego otoczenia”.

W ramach poszczególnych etapów doprowadzono do renowacji budynku przy ul. Mennica 6, adaptując go na potrzeby Centrum Pracy i Przedsiębiorczości. Wybudowano urokliwe kładki wiodące na wyspę oraz stworzono Międzywodzie. Kolejne prace przeprowadzone na Wyspie Młyńskiej polegały na rewitalizacji budynków Muzeum Okręgowego im. Leona Wyczółkowskiego z terenami je otaczającymi, w tym Białego Spichrza, w którym ulokowano wystawy archeologiczne. W budynku przy ul. Mennica 4 zorganizowano Europejskie Centrum Pieniądza, a Dom Młynarza przeznaczono na centrum informacyjno-recepcyjne. Gruntownej przebudowie uległ Czerwony Spichrz, w którym powstała Galeria Sztuki Nowoczesnej. Budynek przy ul. Mennica 7 przeznaczono na Dom Leona Wyczółkowskiego. W ramach kolejnej części projektu zagospodarowano tereny zielone, wybudowano amfiteatr, stworzono ścieżki rowerowe, plac zabaw oraz ciągi piesze, umocniono również nabrzeża oraz oświetlono wcześniej wyremontowane budynki i Międzywodzie. Ostatnia część prac była związana z zabudowaniami sportowymi, w ramach której wybudowano, między innymi, przystań jachtową wraz z niezbędną infrastrukturą przy ul. Tamka.

Skate Park na skwerze przy ul. Unii Lubelskiej

Nabrzeże przy moście tramwajowym im. Króla Wł. Jagiełły

„Bydgoski Węzeł Wodny – rewitalizacja bulwarów i nabrzeży, polegająca na przebudowie i budowie umocnień nabrzeży, przebudowie oświetlenia, przebudowie ścieżek rowerowych i pieszych, budowie obiektów małej architektury, przebudowie układu komunikacyjnego i budowie przystanków tramwaju wodnego – I etap”.

Beneficjentem projektu jest Miasto Bydgoszcz.

Projekt został zrealizowany ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko - Pomorskiego na lata 2007-2013 oraz ze środków budżetu Miasta Bydgoszczy, w ramach Osi 7. Wspieranie przemian w miastach i w obszarach wymagających odnowy, Działanie 7.1: Rewitalizacja zdegradowanych dzielnic miast.

Całkowita wartość projektu: 21 805 938,08 PLN

Wysokość dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego: 11 563 297,65 PLN

Budżet Miasta: 10 242 640,43 PLN

Termin realizacji: 2011-2014r.

Opis projektu:

Przedmiotem inwestycji jest rewitalizacja bulwarów i nabrzeży o łącznej powierzchni 42 280 m² zlokalizowanych wzdłuż rzeki Brdy. W ramach projektu zrealizowano:

- Zagospodarowanie bulwaru i nabrzeża lewego brzegu Brdy na odcinku od mostów kolejowych przy ul. Unii Lubelskiej do mostów Solidarności, w tym: przebudowa umocnień nabrzeży, przebudowa i budowa ścieżek rowerowych i pieszych, nowe oświetlenie, monitoring, mała architektura (m. in. skateparki, plac zabaw, fontanny, ławki, stojaki dla rowerów),
- Budowę 4 przystanków tramwaju wodnego wraz zagospodarowaniem przyległego terenu:
  - Astoria i Dworzec Autobusowy (PKS) - na lewym brzegu Brdy,
  - Hala Łuczniczka i Rybi Rynek - na prawym brzegu Brdy,
- Ekspozycję zabytkowej Śluzy Workowej zlokalizowanej przy Śluzie Miejskiej (ul. Marcinkowskiego)
- Działania promocyjne

Projekt stanowi odpowiedź na problemy zidentyfikowane w lokalnych i regionalnych dokumentach strategicznych, w tym lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Bydgoszczy na lata 2007-2015. Inwestycja stanowi równocześnie element konsekwentnie wdrażanego przez władze Miasta Bydgoszczy Programu Rewitalizacji i Rozwoju Bydgoskiego Węzła Wodnego. Przyjęty przez Radę Miasta dokument wskazuje działania mające na celu przywrócenie Bydgoszczy kluczowej roli na międzynarodowej drodze wodnej E-70.

Cele projektu:

1. Przywrócenie Bydgoszczy kluczowej roli na międzynarodowej drodze wodnej E-70 Berlin-Kaliningrad, poprzez zagospodarowanie terenów nadbrzeżnych, poprawę parametrów żeglugowych, aktywizację działalności usługowo-turystycznej, rekreacyjnej i transportu wodnego oraz przywrócenie ładu przestrzennego na obszarze wyznaczonym do rewitalizacji.
2. Integracja mieszkańców, odbudowa więzi społecznych oraz poprawa jakości zamieszkania poprzez kształtowanie interesujących przestrzeni publicznych związanych z BWW dla celów rekreacyjno-wypoczynkowych.
3. Podniesienie rangi terenów nadbrzeżnych dzięki kompleksowym działaniom zmierzającym do rewitalizacji Bydgoskiego Węzła Wodnego oraz nadania im nowych funkcji.
4. Wielowymiarowy rozwój i promocja Miasta Bydgoszczy oraz zwiększenie konkurencyjności w oparciu o unikalne walory Bydgoskiego Węzła Wodnego.

Realizacja inwestycji spowodowała zwiększenie dostępności nadbrzeżnych terenów wypoczynkowych dla mieszkańców Bydgoszczy oraz turystów, zdecydowanie poprawiając jakość przestrzeni publicznej i tworząc lepsze warunki do aktywnego spędzania czasu wolnego zgodnie z zapotrzebowaniem społecznym.

Szczegółowy zakres inwestycji:

Ze względu na szeroki zakres, zadanie podzielono na 5 odcinków - każdy z odrębnym harmonogramem prac, zrealizowanych w okresie 2012 - 2014r. Szczegółowy zakres inwestycji objął m. in.:

- przebudowę lub remont nabrzeży,
- budowę 4 przystanków tramwaju wodnego wraz zagospodarowaniem przyległego do nich terenu:
  - *Astoria i Dworzec Autobusowy (PKS) - na lewym brzegu Brdy*
  - *Hala Łuczniczka i Rybi Rynek - na prawym brzegu Brdy,*
- wymianę nawierzchni istniejących ścieżek - ciągów pieszych i rowerowych oraz wykonanie dodatkowych ścieżek wraz z przebudową istniejących oraz budową nowych schodów terenowych,
- budowę schodów prowadzących z ul. Stary Port na bulwar im. Zbigniewa Urbanyi,
- budowę murów oporowych oraz ramp dla osób niepełnosprawnych,
- budowę tarasów widokowych,
- budowę skate-parków,
- budowę nowego placu zabaw w miejsce istniejącego (zdegradowanego placu),
- budowę dwóch fontann z dyszami wbudowanymi w nawierzchnię,
- budowę placu do gry w bule,
- wykonanie nowego oświetlenia terenu oraz elementów małej architektury (ławki, stojaki na rowery, kosze),
- nasadzenia zieleni wysokiej i średniej, renowacja trawników,
- budowę monitoringu obejmującego przystanki tramwaju wodnego oraz teren przy ulicy Bulwary (w tym plac zabaw),
- rewitalizację Śluzy Workowej.

PROGRAM REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Mój region w Europie

Bydgoski Węzeł Wodny – rewitalizacja bulwarów i nabrzeży, polegająca na przebudowie i budowie umocnień nabrzeży, przebudowie oświetlenia, przebudowie ścieżek rowerowych i pieszych, budowie obiektów małej architektury, przebudowie układu komunikacyjnego i budowie przystanków tramwaju wodnego – I etap”.

W ramach rewitalizacji śluzy, zrealizowano częściową ekspozycję jej istniejących murów wewnątrz do wys. 50 cm od poziomu terenu, w tym odkryty w trakcie robót ziemnych zabytkowy granitowy próg przy wrotach górnych. Przeprowadzono częściową rekonstrukcję fragmentów murów śluzy przy wrotach. Mury te zostały wyburzone i zastąpione betonową ścianą po wyłączeniu śluzy z eksploatacji w roku 1914 i późniejszym jej zasypaniu. W ramach projektu zrekonstruowano w formie ekspozycji m.in. wrota śluzy oraz kładkę przy wrotach dolnych.

Promocja projektu:

Działania promocyjne zrealizowano w taki sposób, aby zakresem informacji objąć jak najszersze grono odbiorców. Na działania te złożyły się m.in. kampania outdoorowa, eventy, kampania promocyjna w telewizji i w Internecie, artykuły prasowe i wydawnictwa .

*Podjazd dla niepełnosprawnych
na most Królowej Jadwigi*

